ବିଜ୍ଞାନ-ଆବିଷ୍କର୍ତ୍ତା ସିରିଜ୍

ବୈଜ୍ଞାନିକ

ରୋନାଲ୍ଡ ରସ୍

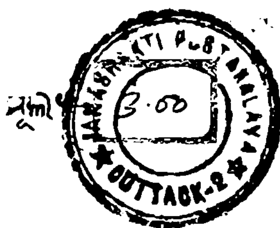
ବୈଜ୍ଞାନିକ

ରୋନାଲ୍‌ଡ଼ ରସ୍‌

ଶ୍ରୀ ଶିବନାରାୟଣ ମିଶ୍ର, ବି. ଏ.

ଜନଶକ୍ତି ପୁସ୍ତକାଳୟ

ପୁନର୍ମୁଦ୍ରଣ—୧୯୮୯

ଜନଶକ୍ତି ପୁସ୍ତକାଳୟ, ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ-୨ଙ୍କ
ତରଫରୁ ଏନ୍. ଏଲ୍. ଗୁପ୍ତଙ୍କଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ଓ
ଶ୍ୟାମଳା ପ୍ରେସ, କଟକ-୨ରେ ମୁଦ୍ରିତ ।

ତୁମ୍ଭେମାନେ ସମସ୍ତେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱରର ନାମ ଶୁଣିଥିବ ଓ କେହି କେହି ମଧ୍ୟ ଏହି ଜ୍ୱରରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଗ୍ରୀଷ୍ମପ୍ରଧାନ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଲୋକଙ୍କର ଏକ ବଡ଼ ଶତ୍ରୁ । ଆମ ଦେଶ ଏଇ ଭାରତବର୍ଷରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ମ୍ୟାଲେରିଆ ରୋଗର କବଳରେ ପଡ଼ି ପ୍ରାଣ ହରାନ୍ତି । ଅତି ପୂର୍ବକାଳରୁ ଏହି ରୋଗର ଉତ୍ପତ୍ତି ହୋଇଅଛି । ଗ୍ରୀସ୍ ଓ ରୋମ୍ ପ୍ରଭୃତି ଦେଶର ଲୋକମାନେ ବହୁ ବର୍ଷ ତଳେ ମଧ୍ୟ ଏହି ସର୍ବଗ୍ରାସୀ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱରରେ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇ ପ୍ରାଣ ହରାଉଥିଲେ । ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାର ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଜ୍ୱରରେ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ମରିଯିବାରୁ ସେହି ସ୍ଥାନର ନାମକରଣ ହୁଏ—"ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗମାନଙ୍କର କବର୍" । ଖ୍ରୀ: ୧୮୮୧ ରେ ଆମେରିକାର ପାନାମା କେନାଲ ଖୋଳାଯିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ, କିନ୍ତୁ କେନାଲ୍ ଖୋଳୁଥିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକ ଲୋକ ଏହି ଜ୍ୱରରେ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କରନ୍ତି । ଫଳରେ କେନାଲ୍ ଖୋଳା କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ ରହେ । ଇଟାଲିର କେତେକାଂଶ, ସୁଏଜ କେନାଲ୍ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳ, ମାଳୟ ଓ ସିଙ୍ଗାପୁରରେ ମ୍ୟାଲେରିଆର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ଥିଲା । ବିଲାତରେ ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ବହୁତ ଲୋକ କମ୍ପଜ୍ୱରରେ (ମ୍ୟାଲେରିଆ) ପ୍ରାଣ ହରାଉଥିଲେ ।

ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱର ବୃଦ୍ଧି ସହିତ ମଶାମାନଙ୍କର କିଛି ସମ୍ବନ୍ଧ ଅଛି ବୋଲି ଲୋକମାନେ ଅନେକ ଦିନରୁ ଜାଣିଥିଲେ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ

ଷଷ୍ଠ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଭାରତର ବିଖ୍ୟାତ ଆୟୁର୍ବେଦ ଚିକିତ୍ସକ ସୁଶ୍ରୁତ ଜାଣି ପାରିଥିଲେ ଯେ, ଏକପ୍ରକାର ପତଙ୍ଗ କାମୁଡ଼ିବା ହେତୁ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱର ହୁଏ । ବିଖ୍ୟାତ ଭ୍ରମଣକାରୀ ଡେଭିଡ୍ ଲିଭିଙ୍ଗ୍‌ଷ୍ଟୋନ୍‌ଙ୍କ ମତରେ—ସାଧାରଣତଃ ମଶା ରହୁଥିବା ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ଏହି ଜ୍ୱର ହୋଇଥାଏ । ଜଳଭୂମି, ନଦୀମୁହାଣ ଓ ହ୍ରଦ କୂଳ ପ୍ରଭୃତି ସ୍ଥାନ, ଯେଉଁଠାରେ କି ମଶାମାନେ ନିଜର ବଂଶ ବୃଦ୍ଧି କରିପାରନ୍ତି, ପ୍ରାୟ ସେହିଠାରେ ଏହି ଜ୍ୱର ଦେଖାଦେଇଥାଏ । ମାତ୍ର କେଉଁ କାରଣରୁ ଏହି ରୋଗର ଉତ୍ପତ୍ତି ହୁଏ, ତାହା ଜାଣି ନ ଥିବାରୁ ମଶାମାନଙ୍କୁ ଏଥିପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଦୋଷୀ କରାଯାଉ ନ ଥିଲା । କେତେକ ଭାବୁଥିଲେ ଯେ, ଜଳଭୂମିର ଦୂଷିତ ବାୟୁ ଜ୍ୱରର କାରଣ । ସେମାନଙ୍କ ମତରେ ଏହା କମ୍ପ ଜ୍ୱର । କାରଣ ମ୍ୟାଲେରିଆରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେଉଥିବା ରୋଗୀର ଦେହ ପ୍ରଥମେ ଖୁବ୍ ଜୋର୍‌ରେ କମ୍ପି ଉଠେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଦେହ ଗରମ ହୋଇଯାଏ ଓ ଜ୍ୱର ଭାବ ଜଣାଯାଏ । ଦିନେ ଦୁଇଦିନ ପରେ ବହୁତ ଝାଳ ବୋହି ଜ୍ୱର ଛାଡ଼ିଯାଏ, କିନ୍ତୁ ରୋଗୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ରୋଗରୁ ଭଲ ହୁଏ ନାହିଁ । ପୁଣି କିଛି ଦିନ ପରେ ଜ୍ୱର ହୁଏ । ରୋଗୀ ଶେଷରେ ରୋଗରୁ ଭଲ ହୁଏ କିମ୍ବା ମୃତ୍ୟୁମୁଖରେ ପଡ଼େ ।

କୁଇନାଇନ୍ ତିନି ଶହ ବର୍ଷ ହେଲା ଆବିଷ୍କାର ହେଲାଣି । ସିନ୍‌କୋନା ଗଛର ଛେଲିରୁ ଏହା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏ । କୁଇନାଇନ୍ ଖାଇଲେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଭଲ ହୁଏ ବୋଲି ଲୋକେ ଜାଣିଥିଲେ । ତଥାପି ଏହି ରୋଗର ଉତ୍ପତ୍ତି ରହସ୍ୟାଚ୍ଛନ୍ନ ଥିଲା । କୌଣସି ରୋଗ କିପରି ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ନ ଜାଣିଲେ, ତାହା ନିବାରଣ କରିବା

ଅସମ୍ଭବ । ତେଣୁ ମ୍ୟାଲେରିଆ କବଳରୁ ଲୋକମାନେ ରକ୍ଷା ପାଇ ନ ଥିଲେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ ମ୍ୟାଲେରିଆର ଉତ୍ପତ୍ତି ରହସ୍ୟାବୃତ ନୁହେଁ । ପ୍ରଗାଢ଼ ପରିଶ୍ରମ ବଳରେ ରୋନାଲ୍ଡ ରସ୍ ନାମକ ଜଣେ ଡାକ୍ତର ଏହି ରୋଗ ଉତ୍ପତ୍ତିର କାରଣ ଜାଣି ପାରିଥିଲେ । ମ୍ୟାଲେରିଆ ଅଧ୍ୟୁଷିତ ସ୍ଥାନମାନ ଆଜି ଜନ-ସମାକୀର୍ଣ୍ଣ । ରୋନାଲ୍ଡ ରସ୍‌ଙ୍କ ଆବିଷ୍କାର ହେତୁ ଏହି ରୋଗ ପରାଜିତ ହୋଇଅଛି ।

ରୋନାଲ୍ଡ ରସ୍ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର ଆଲ୍‌ମୋରାଠାରେ ୧୮୫୭ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ମେ ମାସ ୧୩ ତାରିଖ ଦିନ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପିତା ସାର୍ କ୍ୟାମ୍ପବେଲ୍ ରସ୍ ଭାରତୀୟ ସୈନ୍ୟ ବାହିନୀରେ କ୍ୟାପ୍‌ଟେନ୍ ଥିଲେ । ରସ୍ ଜନ୍ମ ହେବାର ତିନିଦିନ ପୂର୍ବରୁ ସିପାହୀ ବିଦ୍ରୋହ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଏହି ସମୟରେ ଆଲ୍‌ମୋରାଠାରେ ଦଳେ ଗୁର୍ଖା ସୈନ୍ୟ ଥିଲେ । ସେମାନେ କ୍ୟାମ୍ପବେଲଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଉଥାନ୍ତି । ସେହି ସୈନ୍ୟମାନେ ତାଙ୍କର ପରିବାରକୁ ପିଣ୍ଡାରି ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ରୋନାଲ୍ଡ ରସ୍ ପିତା ମାତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ସନ୍ତାନ ।

ରୋନାଲ୍ଡଙ୍କର ବାଲ୍ୟକାଳ ଭାରତବର୍ଷରେ କଟିଥିଲା । ସେ ପିଲାଦିନେ ତାଙ୍କ ପିତାମାତାଙ୍କ ସହିତ ବହୁତ ସ୍ଥାନ ଭ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । ବାଲ୍ୟକାଳର କେତେକ ମଧୁର ସ୍ମୃତି ତାଙ୍କ ମନରେ ଅଙ୍କିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତର ମନୋହର ଦୃଶ୍ୟ ଓ

ତୁଷାରଗ୍ଛନ୍ନ ଗିରଶୃଙ୍ଗ ଦେଖି ସେ ବିମୋହିତ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ବଳଦ ଗାଡ଼ିରେ ତାଙ୍କ ମାତା ଓ ଦୁଇଟି ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କ ସହିତ ବସି ସୈନ୍ୟଦଳଙ୍କ ପଛରେ ଯାତ୍ରା କରିବା କଥା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ମନେଥିଲା । ସେ ଆଗ୍ରାରେ ଦୁର୍ଗ ଓ ପୃଥିବୀପ୍ରସିଦ୍ଧ ତାଜମହଲ ଦେଖିଥିଲେ । କାଶ୍ମୀର ସହରମାନଙ୍କର ଚୂଡ଼ା ଓ ଗଙ୍ଗା ନଦୀରେ ଭାସୁଥିବା ବଡ଼ ବଡ଼ ନୌକାମାନ ଦେଖିବା ତାଙ୍କର ମନେଥିଲା ।

ପିଲାଦିନରେ ହେନାଲ୍‌ଡ ଓ ତାଙ୍କ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାଇ ଭଉଣୀମାନଙ୍କର ପାଳନର ଦାୟିତ୍ୱ ଭାରତୀୟ ଚାକରମାନଙ୍କ ହସ୍ତରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଥାଏ । ସେମାନେ ଏମାନଙ୍କ ସହିତ ଅଧିକାଂଶ ସମୟ କଟାନ୍ତି ଓ ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନୀରେ କଥା ହୁଅନ୍ତି । ଯେଉଁଦିନ ସେ ପ୍ରଥମେ ଜାଣିପାରିଲେ ଯେ, ଭାରତୀୟମାନଙ୍କ ସହିତ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଭାଷାରେ କଥା ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଭାଷାରେ ପିତା-ମାତାଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିଥାନ୍ତି, ସେଦିନ ସେ ଖୁବ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ସେ ତାଙ୍କର ମାଆଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଉଥିଲେ । ତାଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରଥମେ ଲେଖାପଢ଼ା ଶିଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । କ୍ୟାମ୍ପବେଲ ମଧ୍ୟ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶି ଖେଳାବୁଲା କରିଥାନ୍ତି ଓ ଅବସର ସମୟରେ ଚିତ୍ରାଙ୍କନ କରନ୍ତି ।

ହେନାଲ୍‌ଡଙ୍କର ପଢ଼ିବା ବୟସ ହୋଇଗଲା । ସେ ବିଲାତରେ ପଢ଼ିବାପାଇଁ ତାଙ୍କ ବାପା ସ୍ଥିର କଲେ । ସେହି ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଦ୍ରୁତଗାମୀ ଜାହାଜରେ ଆଠବର୍ଷ ବୟସରେ ହେନାଲ୍‌ଡ ବିଲାତ ଯାତ୍ରା କଲେ । ସେତେବେଳେ ବିଲାତ ଯିବାକୁ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ମାସ ଲାଗୁଥିଲା । ଏହି ସମୁଦ୍ର ଯାତ୍ରା ବାଳକ ରସ୍‌ଙ୍କ

ପକ୍ଷରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆମୋଦପ୍ରଦ ଥିଲା । ଦୀର୍ଘ ଜଳଯାତ୍ରା ପରେ ରସ୍ କଲିକତାରେ ପହଞ୍ଚି ଜଣେ ମାମୁଁଙ୍କ ଗୃହରେ ବାସ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

କଲିକତାରେ ପହଞ୍ଚି ତାଙ୍କର ମନ ପାଠପଢ଼ା ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ ହେଲା । ତାଙ୍କ ମାମୁଁଙ୍କର ଅନେକ ବହି ଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସୁନ୍ଦର ଓ ଉପାଦେୟ ପୁସ୍ତକମାନ ପଢ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ସେ ଏହି ସମୟରେ 'ରବିନ୍‌ସନ୍ କ୍ରୁସୋ' ଓ ପୋପ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁଦିତ ପୁସ୍ତକମାନ ପଢ଼ିଥିଲେ । ବିଖ୍ୟାତ ନାଟ୍ୟକାର ସେକ୍‌ସପିୟରଙ୍କର 'କିଙ୍ଗ୍ ଲିଅର୍' (King, Lear) ପ୍ରଭୃତି ନାଟକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନାଟ୍ୟକାରମାନଙ୍କର ରଚନାବଳୀ ପଢ଼ି ସେ ସ୍ୱୀୟ ଜ୍ଞାନ ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲେ । ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ ଭ୍ରମଣ କରୁଥିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ନୌକା ଚଳାଇବା, ମାଛ ମାରିବା ଓ ପହଁରି ଶିଖିବାରେ ଦିନର ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ଯାଉଥିଲା ।

ବାରବର୍ଷ ବୟସରେ ସାଉଥହାମ୍ପଟନ୍ ନିକଟରେ ଅବସ୍ଥିତ ଗୋଟିଏ ସ୍କୁଲରେ ରସ୍ ନାମ ଲେଖାଇଲେ । ସ୍କୁଲର ପାଠପଢ଼ା ତାଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗୁ ନ ଥିଲା । ମାତ୍ର ସେ ଅଙ୍କ କଷିବାକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ନକ୍‌ସା ଓ ବିଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କରନ୍ତି । ଅବସର ସମୟରେ ସ୍କୁଲ ବଗିଚାରେ ଖେଳାବୁଲା କରି ସମୟ କଟାଇ ଦିଅନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ଜୀବ ପୋଷିବାକୁ ତାଙ୍କର ଆଗ୍ରହ ଥିଲା । ସେ ଝିଟିପିଟି, ବେଙ୍ଗ ଓ ସମୟରେ ସାପ ବି ପୋଷୁଥିଲେ । ପଶୁମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ବିବରଣୀତ୍ମକ ପୁସ୍ତକ ଲେଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ସେ ପିଆନୋ ବଜାଉଥିଲେ । ରସ୍ ଥିଲେ ଏକ ଫୁଟ୍‌ବଲ ଆଉ କ୍ରିକେଟ୍ ଖେଳାଳୀ । ତାଙ୍କର ସ୍କୁଲ ଜୀବନଟା

ଖୁବ ଆନନ୍ଦରେ କଟିଛି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାଧାରଣ ବାଳକମାନଙ୍କ ପରି ଖେଳାବୁଲା ଓ ପଢ଼ାପଢ଼ିରେ ସେ ସମୟ କଟେଇ ଦେଉଥିଲେ ।

ରେନାଲ୍ଡ ଚିତ୍ରାଙ୍କନ କରିବାକୁ ଭଲ ପାଉଥିବା କଥା ତୁମ୍ଭେମାନେ ଜାଣିଅଛ । କ୍ରମେ ଚିକିତ୍ସାବିଦ୍ୟା ପ୍ରତି ସେ ଖୁବ୍ ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଓ ଜଣେ ଚିକିତ୍ସକ ହେବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ । ସେ ଜାଣିଥିଲେ ଯେ, ଚିକିତ୍ସକ ହେବାପାଇଁ ଅନେକ ବାଧାବିଘ୍ନ ଉପୁଜିପାରେ । ତେଣୁ ଚିକିତ୍ସକ ହୋଇ ନ ପାରିଲେ ସୈନିକ କିମ୍ବା ନାବିକ ହେବାପାଇଁ ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଥାଏ । ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି ବିଲାତର କୁହୁଡ଼ିଆ ପାଗକୁ ସେ ଆଦୌ ଭଲ ପାଉ ନ ଥିଲେ । ଭାରତରେ ତାଙ୍କର ଜନ୍ମ । ପିଲାଦିନୁ ସେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକରେ ବଢ଼ି ଆସିଥିଲେ । ବିଲାତ ଆସିବା ଦିନଠାରୁ ସେପରି ପାଗ କେବେହେଲେ ଦେଖିପାରିଲେ ନାହିଁ । ଭାବିଲେ ସୈନିକ କିମ୍ବା ନାବିକ ହେଲେ ବିଲାତରୁ ଦୂରରେ ରହିବେ । କେତେ ନୂତନ ସ୍ଥାନ ଭ୍ରମଣ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ମିଳିଯିବ । ମାତ୍ର ତାଙ୍କର ଆଶା ନିରାଶାରେ ପରିଣତ ହେଲା । ସାର୍ କ୍ୟାମ୍ପବେଲ୍ ଏହାର ବିରୋଧ କଲେ । ସେ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ ଯେ, ରେନାଲ୍ଡ ଜଣେ ଡାକ୍ତର ହେବେ । ପିତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ରେନାଲ୍ଡଙ୍କର ସାହସ ନ ଥିଲା । ଅବଶେଷରେ ସେ ଡାକ୍ତରୀ ପଢ଼ିବାପାଇଁ ରାଜି ହୋଇଗଲେ ।

ବିଲାତର ସେଣ୍ଟ ବାର୍ଥୋଲୋମିଉ (St. Partholomew's) ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ରେନାଲ୍ଡ ଜଣେ ଛାତ୍ର ଭାବରେ ପ୍ରବେଶ

କଲେ, କିନ୍ତୁ ଚିକିତ୍ସା ବିଦ୍ୟା ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଆଗ୍ରହ ନ ଥାଏ । କବିତା ରଚନା କରିବାରେ ସେ ଅଧିକାଂଶ ସମୟ କଟାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଏହି ସମୟରେ ରସ୍ ଜଣେ ଯୁବକ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସେହି ଯୁବକ ଡାକ୍ତର ଲିଷ୍ଟରଙ୍କର ନୂତନ ପଦ୍ଧତି ଅନୁଯାୟୀ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ସବୁ ବିଶୋଧନ କରି ଅସ୍ତ୍ର ଚିକିତ୍ସା କରୁଥିଲେ । ଲିଷ୍ଟରଙ୍କର ଏହି ଆବିଷ୍କାର ପୂର୍ବରୁ ଡାକ୍ତର-ମାନେ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ବିଶୋଧନ ନ କରି ଅସ୍ତ୍ରଚିକିତ୍ସା କରିବା ଫଳରେ କ୍ଷତସ୍ଥାନ ପଚିଯାଇ ବହୁତ ରୋଗୀ ପ୍ରାଣ ହରାଉଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଲିଷ୍ଟରଙ୍କର ନୂତନ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ବିଶୋଧନ କରାଗଲା ଏବଂ କମ୍ ରୋଗୀ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କଲେ । ରୋନାଲ୍ଡ ଏହି ପାର୍ଥକ୍ୟ ବୁଝିପାରି ସେଥିପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ।

ରସ୍‌ଙ୍କର ଚିକିତ୍ସା ବିଦ୍ୟା ପ୍ରତି ପ୍ରଥମରୁ ଆଗ୍ରହ ନ ଥିଲା । ସେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟରେ ଆଗ୍ରହୀ ହୋଇ ପଡ଼ିବାରୁ ନିଜର ପାଠ୍ୟ ପ୍ରତି ଅବହେଳା କରିଥିଲେ । ଫଳରେ ପରୀକ୍ଷାପାଇଁ ଭଲ ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଭାରତୀୟ ମେଡ଼ିକାଲ୍ ସର୍ଭିସ୍‌ପାଇଁ ହେଉଥିବା ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ ପରୀକ୍ଷାରେ ସେ ଅକୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ଏତେବେଳକୁ ତାଙ୍କର ପିତା ଚାକିରିରୁ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ରସ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ୱାବଲମ୍ବୀ ହେବାକୁ ସଙ୍କଳ୍ପ କଲେ । ହେବାତ୍ ଗୋଟିଏ ଜାହାଜରେ ଡାକ୍ତରୀ ଚାକିରି ପାଇଗଲେ । ଏଇ ଜାହାଜଟି ବିଲାତ ଓ ଆମେରିକା ମଧ୍ୟରେ ଯିବା ଆସିବା କରୁଥିଲା । ସେତେବେଳେ ବିଲାତରୁ ଆମେରିକା ଯିବାକୁ ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୟ ଲାଗୁଥିଲା । ପାଗ ଖରାପ ହେଲେ ଆଉ ଦୁଇ ଚାରିଦିନ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଯାଏ । ଗଲାବେଳେ ସହଯାତ୍ରୀ ଓ

ନାବକମାଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ତତ୍ତ୍ୱ ନଅନ୍ତି । ଫେରନ୍ତା ରାସ୍ତାରେ ଆଉ ବେଶୀ ଯାତ୍ରୀ ନ ଥାଆନ୍ତି । ଛେଳ ମେଣ୍ଢା ପ୍ରଭୃତି ନେଇ ଜାହାଜ ବିଲାତ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରେ । ତେଣୁ ପଢ଼ିବାପାଇଁ ରସ୍‌ଙ୍କୁ ବହୁତ ସମୟ ମିଳିଲା । ଏହିପରି ଭାବରେ ସେ ଆସନ୍ତା ପରୀକ୍ଷାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ ।

ରସ୍ ଭାରତୀୟ ମେଡ଼ିକାଲ ସର୍ଭିସ୍‌ପାଇଁ ମନୋନୀତ ହେଲେ ଓ ଖ୍ରୀ: ୧୮୮୧ ରେ ଭାରତକୁ ଆସି ସୈନ୍ୟବାହିନୀରେ ଡାକ୍ତରଭାବେ ଯୋଗଦାନ କଲେ । ତାଙ୍କର ବିଶେଷ କାମ ନ ଥିବାରୁ ବହୁତ ସମୟ ପାଆନ୍ତି । ଅବସର ସମୟରେ ପଢ଼ାପଢ଼ି କରନ୍ତି । ସେ ଜର୍ମନ୍, ଲାଟିନ, ଗ୍ରୀକ୍ ଓ ଫରାସୀ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା କଲେ । ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ମୋହ ତ୍ରୁଟି ନ ଥିଲା ଓ କୌଣସି ସ୍ଥାନକୁ ଗଲେ ପିଆନୋ ନେଇ ଯାଉଥିଲେ । ଶ୍ରେଷ୍ଠ କବି-ମାନଙ୍କର ପଦ୍ୟାବଳୀ ପଢ଼ୁଥିଲେ । ସମୟରେ ନିଜେ ପଦ୍ୟ ରଚନା ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସେ ଗାଁ ଗହଳକୁ ବୁଲିବାକୁ ଯାଆନ୍ତି । ଟେନିସ୍ ଓ ପୋଲୋ ଖେଳ ସମୟ କଟାଇଦିଅନ୍ତି । କେତେବେଳେ କେମିତି ଶିକାର କରିବାପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲକୁ ବାହାରି ପଡ଼ନ୍ତି । ଭାରତରେ ସେ ପ୍ରଥମ କେତେ ବର୍ଷ ଏପରି ଭାବରେ କଟାଇଦେଲେ । ମାତ୍ର କ୍ରମେ ଏହିସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଭଲଲାଗିଲା ନାହିଁ । ସେ ନିଜକୁ ବଡ଼ ଅସହାୟ ବୋଧ କରୁଥିଲେ । ଚାକିରି ଛାଡ଼ି ଦେବାପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଇଚ୍ଛା କଲେ ।

ରସ୍ ଗାଁ ଗହଳକୁ ବୁଲିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ । ଗାଁ ଲୋକ-ମାନଙ୍କର ଦୁଃଖ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଦେଖି ତାଙ୍କର ମନ ତରଳି ଯାଉଥିଲା ।

ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ଗରିବ । ରୋଗ ହେଲେ କେହି ପଚ୍ଚରିବାକୁ ନାହିଁ । ଏସବୁ ଦେଖି ସେ ଦୁଃଖିତ ହେଉଥିଲେ । ଆଗରୁ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ରସ୍ ଡାକ୍ତର ଚାକିରି ଛାଡ଼ିଦେବାପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଭାରତୀୟମାନଙ୍କର ଅସୁବିଧା ଦେଖି ତାଙ୍କର ମତ ଭିନ୍ନ ପଥରେ ପରିଚାଳିତ ହେଲା । ସେ ଭାବିଲେ ଯେ, ଡାକ୍ତରଭାବେ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ଅବହେଳା କରୁଛନ୍ତି । ରୋଗ ହାତରୁ ମଣିଷକୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ସେ କିଛି କରିପାରି ନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ କିଛି ଗୋଟାଏ କରିବାପାଇଁ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ସେ ଦେଖୁଥିଲେ, ଭାରତର ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱରରେ ପୀଡ଼ିତ ହେଉଛନ୍ତି । ଶିଶୁ ବାଳକମାନେ ଏଇ ଜ୍ୱର କବଳରେ ପଡ଼ି ଦୁର୍ବଳ ଓ ରୋଗୀ ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରୁଛନ୍ତି । ସେ ତାଙ୍କର ମନ ସ୍ଥିର କରିନେଲେ । ମ୍ୟାଲେରିଆ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଣ୍ଟାଭିଡ଼ି ବାହାରିଲେ ।

ମ୍ୟାଲେରିଆ ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା କରିବା ପୂର୍ବରୁ କିଛିଦିନ ଛୁଟିନେଇ ବିଲାତ ଗଲେ । ସେ ବିଲାତରୁ ଖ୍ରୀ: ୧୮୯୦ ରେ ଭାରତକୁ ଫେରି ମ୍ୟାଲେରିଆ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗବେଷଣା ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

ରୋନାଲ୍ଡ ଏହି ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମ୍ୟାଲେରିଆ କାହିଁକି ହୁଏ, ତାହା ଜାଣିବାପାଇଁ କେହି ଚେଷ୍ଟା କରି ନ ଥିଲେ । ଡାକ୍ତରମାନେ ଏହି ରୋଗ କିପରି ଭଲ ହେବ, ତାର ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା ଯେ, ଦୂଷିତ ବାୟୁ ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିବା ଫଳରେ ଏହି ରୋଗ ହୋଇଥାଏ । ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ କେତେକ ଡାକ୍ତର ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଏହି

ମତରେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁ ନ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମତରେ ଦୂଷିତ ବାୟୁ ମ୍ୟାଲେରିଆର କାରଣ ନୁହେଁ । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପାୟରେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଆକ୍ରମଣ କରେ । ଲାଭେରାନ ନାମକ ଜଣେ ଫରାସୀ ଡାକ୍ତର ଭାବୁଥିଲେ ଯେ ମଶା କାମୁଡ଼ିବା ଫଳରେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱର ହୁଏ, ତାଙ୍କର ଏହି ମତବାଦ ଉପରେ କେହି ଆସ୍ଥା ସ୍ଥାପନ କଲେ ନାହିଁ । ଲାଭେରାନ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱରରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ରୋଗୀର ରକ୍ତରେ ଏକ କାର କ୍ଷୁଦ୍ର ଜୀବାଣୁ ଦେଖି ପାରିଥିଲେ । କ୍ଷୁଦ୍ର ଜୀବାଣୁଗୁଡ଼ିକ ମ୍ୟାଲେରିଆ ରୋଗର କାରଣ ବୋଲି ସେ ବିଶ୍ୱାସ କରିଥିଲେ । ରୋନାଲ୍ଡ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲାଭେରାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ପାଠ କରିଥିଲେ । ରସ୍ ତାଙ୍କର ଚିକିତ୍ସାରେ ଥିବା ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱରାକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀମାନଙ୍କ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରି କିଛି ଦେଖିପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ପ୍ୟାଟ୍ରିକ୍ ମାନ୍ସନ୍ ନାମକ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଡାକ୍ତର ଲାଭେରାନଙ୍କ ମତବାଦରେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ । ପ୍ୟାଟ୍ରିକ୍ ଏଲିଫାଣ୍ଟିଆସିସ୍ (Elephantiasis) ରୋଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗବେଷଣା କରୁଥିଲେ । ଏହି ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ରୋଗୀମାନଙ୍କର ଚର୍ମ ହସ୍ତୀମାନଙ୍କ ଚର୍ମ ପରି କଠିନ ଓ ଲୋଟ୍ଟ ହୋଇଯାଉଥିଲା । ମାନ୍ସନ୍ ଗବେଷଣା କରି ଜାଣିପାରିଲେ ଯେ, ମଶା ଏହି ରୋଗର ଜୀବାଣୁକୁ ରୋଗୀ ଦେହରୁ ସୁସ୍ଥ ଲୋକର ଦେହକୁ ବହନ କରିଥାଏ । ମଶା କାମୁଡ଼ିବା ହେତୁ ଏହି ରୋଗ ହୁଏ । ପ୍ୟାଟ୍ରିକ୍‌ଙ୍କର ଏହି ମତରେ ଖୁବ୍ କମ୍ ଲୋକ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ । ସେ ଭାବୁଥିଲେ ଯେ, ମଶା କାମୁଡ଼ିବା ଫଳରେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱର ହୁଏ । ତାଙ୍କର ଏହିପରି ଭାବନା ପଛରେ ଯଥେଷ୍ଟ କାରଣ ଥିଲା । ମଶା କାମୁଡ଼ିବା ହେତୁ

ଏଲଫାଣ୍ଟିସିସ୍ ରୋଗ ହେଉଥିବାରୁ, ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱର ମଧ୍ୟ ସେହି କାରଣରୁ ହେଉଥିବ ବୋଲି ସେ ଅନୁମାନ କଲେ ।

ଖ୍ରୀ: ୧୮୯୩ ରେ ରସ୍ ଛୁଟି ନେଇ ବିଲାତ ଗଲେ । ସେଣ୍ଟ-ବାର୍ଥୋଲେମିଉ ଡାକ୍ତରଖାନାର ଜଣେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହ ଦେଖାକରି ତାଙ୍କୁ ଫରାସୀ ଡାକ୍ତର ଲାଭେରାନଙ୍କ ମତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେ କଣ ଭାବୁଛନ୍ତି ବୋଲି ପଚାରିଲେ । ସେହି ଡାକ୍ତର ଲାଭେରାନଙ୍କ ମତ ସତ୍ୟ ବୋଲି କହି ରସ୍‌ଙ୍କୁ ଡାକ୍ତର ପ୍ୟାଟ୍ରିକ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ଦେଖା-କରିବା ନିମନ୍ତେ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ । ରସ୍ ପ୍ୟାଟ୍ରିକ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କ ବାସଭବନରେ ସାକ୍ଷାତ କଲେ । ରସ୍ ନିଜର ଇଚ୍ଛା ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଉଭୟେ ଅନେକ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଉତ୍ପତ୍ତିର କାରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ପ୍ୟାଟ୍ରିକ୍ ମାନ୍‌ସନ୍ ତାଙ୍କୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବିଷୟରେ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ମ୍ୟାଲେରିଆ ରୋଗୀର ରକ୍ତ ନେଇ ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ପରୀକ୍ଷା କଲେ । ସେମାନେ କେତେ-ଗୁଡ଼ିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜୀବାଣୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ । ସୁସ୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତିର ରକ୍ତରେ ସେହି ଜୀବାଣୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଲାଭେରାନଙ୍କ କଥା ପ୍ରମାଣିତ ହେଲା । ମାତ୍ର ରସ୍‌ଙ୍କ ମନରେ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉଦୟ ହେଲା । ପ୍ରଥମଟି ହେଉଛି—ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ଜୀବାଣୁ କପରି ରକ୍ତରେ ପ୍ରବେଶ କରେ । ଦ୍ୱିତୀୟଟି—ସେହି ଜୀବାଣୁଗୁଡ଼ିକ କପରି ରୋଗୀ ଦେହରୁ ସୁସ୍ଥ ଶରୀରକୁ ଯାଇପାରେ । ଏହି ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ ହୋଇଗଲେ ଲୋକେ ମ୍ୟାଲେରିଆ କବଳରୁ ରକ୍ଷାପାଇବେ ବୋଲି ତାଙ୍କର ଧାରଣା ହେଲା ।

ଡାକ୍ତର ପ୍ୟାଟ୍ରିକ୍ ମାନ୍‌ସନ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କରି ରସ୍ ଅନେକ କଥା ଜାଣିପାରିଲେ । ମାନ୍‌ସନ୍ ତାଙ୍କୁ କହିଲେ ଯେ, ମଶାମାନେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱରର ବାହକ । ରସ୍ ଏହି କଥା ପରୀକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ସ୍ଥିର କଲେ । ଭାରତରେ ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ତାଙ୍କର ଗବେଷଣା ଆରମ୍ଭ କରିବାର ସଙ୍କଳ୍ପ କରିଥିଲେ ।

ଭାରତକୁ ଫେରିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ର ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ଏଇଟିକୁ ସେ ସର୍ବଦା ତାଙ୍କର କାଖରେ ଚାପିଧରି ନେଉଥିଲେ । ମ୍ୟାଲେରିଆ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବାପାଇଁ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଗ୍ରହୀ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ସେ ଏପରି ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ଯେ, ଜାହାଜରେ ତାଙ୍କର ପରୀକ୍ଷା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଦେହରୁ ରକ୍ତ ନେଇ ପରୀକ୍ଷା କଲେ, କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ମ୍ୟାଲେରିଆରେ ପୀଡ଼ିତ ନ ଥିଲେ । ଜାହାଜ ମାଲ୍‌ଟାଠାରେ କିଛି ସମୟ ରହିଥିଲା । ସେ ତାଙ୍କର ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ର ନେଇ ଜାହାଜରୁ ଓହ୍ଲାଇଗଲେ । ଡାକ୍ତରଖାନାମାନଙ୍କୁ ଯାଇ ମ୍ୟାଲେରିଆ ରୋଗୀ ଖୋଜି ବୁଲିଲେ । କିଛି ସମୟ ଡେରି କରିଥିଲେ ସେ ଆଉ ଜାହାଜରେ ଯାଇ ପାରି ନ ଥାନ୍ତେ ।

ଭାରତରେ ପହଞ୍ଚି ସେ ସିକନ୍ଦରାବାଦ୍‌ର ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦାନ କଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ଦୀର୍ଘ ଚାରି ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଗବେଷଣାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଲେ । ରସ୍ ଗବେଷଣା କରିବାପାଇଁ ଖୁବ୍ କମ୍ ସମୟ ପାଉଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଦୈନନ୍ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ ପରେ ସେ ଗବେଷଣା କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ରୋନାଲ୍‌ଡ ଅନେକ ଅସୁବିଧା

ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଭାରତର ଜଳବାୟୁ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଭଲ ନ ଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ସେ ବେଶୀ ସମୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରୁ ନ ଥିଲେ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଗବେଷଣା କରିବାପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଯନ୍ତ୍ର-ପାତିର ଅଭାବ ଥିଲା, ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଘରେ ବହୁତ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେଖିବା ଓ ପରୀକ୍ଷା କରିବା କଠିନ ଥିଲା । ଏସବୁ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ କଠିନ ଅଧ୍ୟବସାୟ ଓ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ । ରସ୍‌ଙ୍କଠାରେ ଏହି ସମସ୍ତ ଗୁଣ ଥିବାରୁ, ସେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ପାରିଥିଲେ । ସାର୍ ପ୍ୟାଟ୍ରିକ୍ ମାନ୍‌ସନ୍ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଯଥେଷ୍ଟ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ସେ ରୋନାଲ୍‌ଡଙ୍କୁ ସମୟୋପଯୋଗୀ ଉପଦେଶ ଦେଉଥିଲେ ।

ମଶା ଦେହରେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜୀବାଣୁ ଖୋଜିବା ରସ୍‌ଙ୍କର ପ୍ରଥମ କାର୍ଯ୍ୟ । ଏହା କରିବା ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ମଶା ଦେହରୁ ବାହାରିବା ଜୀବାଣୁକୁ ମ୍ୟାଲେରିଆ ରୋଗୀର ରକ୍ତରୁ ବାହାରୁଥିବା ଜୀବାଣୁ ସହିତ ତୁଳନା କରିବା । ସେ ରୋଗୀମାନଙ୍କ ଦେହରୁ ରକ୍ତ ନେଇ ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ରକମର ମଶା-ମାନଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ମଶା ଦେହରେ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଜୀବାଣୁମାନ ରହୁଥିବାରୁ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ କଠିନ ହୋଇପଡ଼ୁଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଶାକୁ କାଟି ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ରରେ ପରୀକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତି ।

ସମସ୍ତ ସମୟରେ ରସ୍ ଅର୍ଦ୍ଧ ସମୟ ଧରି କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ସକାଳ ସାତଟାରୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ସାତଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କର ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଗବେଷଣାଗାରରେ କଟାଇ ଦିଅନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ଅବଶ ହୋଇଯାଏ । ଆଖିରୁ ପାଣି ନିଗିଡ଼ି ଯାଏ । ତଥାପି ସେ ସେହିପରି ବସି ରହି କାର୍ଯ୍ୟ କରିଯାଆନ୍ତି । ମଶା ପାଇବା ନିମିତ୍ତ ତାଙ୍କୁ

ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଥାଏ । ସେ ଲୋକ ନିଯୁକ୍ତ କରି ମଶା ଅଣାଇ ନିଅନ୍ତି ।

ଥରେ ମାନ୍‌ସନ୍ କହିଲେ ଯେ, ଯେଉଁ ପାଣିରେ ମଶା ଡିମ୍ବ ଦେଉଛନ୍ତି, ସେହି ପାଣି ପିଇବା ଫଳରେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱର ହେଉଅଛି । ସେ ଏହି ବିଷୟ ପରୀକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ସ୍ଥିର କଲେ । ସୁସ୍ଥ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସେହି ପାଣି ପିଇବାକୁ ଦେଲେ । ନିଜେ ମଧ୍ୟ ପିଇଲେ, କିନ୍ତୁ କେହି ହେଲେ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେଲେନାହିଁ ।

ଏହି ସମୟରେ ବାଙ୍ଗାଲୋର ଅଞ୍ଚଳରେ ହଇଜା ମହାମାରୀ ରୂପେ ଦେଖାଦେଇଥାଏ । ଏହି ରୋଗର ପ୍ରତିକାର ନିମନ୍ତେ ସେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବାଙ୍ଗାଲୋରକୁ ପଠାଗଲେ । ସେ ଏଠାରେ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ଯେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଷୟ ଭାବିବାପାଇଁ ଅବସର ପାଇଲେ ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ଗବେଷଣା ପ୍ରାୟ ଏକ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବନ୍ଦ ରହିଲା ।

ବାଙ୍ଗାଲୋରରେ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ସରିଆସିଲା । କିଛି ଦିନ ଛୁଟି ନେଇ ସେ ଗବେଷଣା କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେ । ଛୁଟି ନେଇ ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଗଲେ । ସେହି ସ୍ଥାନରେ ମଶାମାନଙ୍କର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ଏହିଠାରେ ସେ ନିଜେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱରରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଗ୍ରହ ସହକାରେ ଜ୍ୱରର ଲକ୍ଷଣମାନ ନିରୀକ୍ଷଣ କଲେ । ସେ ନିଜେ କିପରି ଏହି ଜ୍ୱରର କବଳରେ ପଡ଼ିଲେ, ତାହା ଜାଣିବାକୁ ଖୁବ୍ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ଅପରିଷ୍କାର ଜଳ ପାନ କରିଥିବା ହେତୁ ଏହି ରୋଗ ହୋଇଥିବ ବୋଲି ସନ୍ଦେହ କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର ସେ ପୂର୍ବରୁ ଏହା

ପରୀକ୍ଷା କରିଥିବାରୁ ତାଙ୍କର ସନ୍ଦେହ ଦୂରୀଭୂତ ହୁଏ । ଜଳ ଏହି ରୋଗର କାରଣ ନୁହେଁବୋଲି ତାଙ୍କର ନିଶ୍ଚିତ ଧାରଣା ହୋଇଥିଲା, ତାଙ୍କର ଅକସ୍ମାତ୍ ଗୋଟିଏ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା । ଦିନେ ଗୋଟିଏ ରେଷ୍ଟହାଉସରେ ବିଶ୍ରାମ ନେଉଥିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ମଶାଟିଏ କାମୁଡ଼ି ଦେଇଥିଲା । ସେପରି ମଶା ସେ ପୂର୍ବରୁ କେବେ ଦେଖି ନ ଥିଲେ । ଏହି ମଶାର ଡେଣାଗୁଡ଼ିକ ଧଳା ଓ ସେଇଟି ସିଧା ଭାବରେ ବସିଥିଲା । ପ୍ରକୃତରେ ଏଇ ମଶା ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱରର ବାହକ ତିନି ମାସ ପରେ ସେ ଏହା ଜାଣି ପାରିଥିଲେ ।

ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱରରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ରସ୍ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ଭଲ ନ ଥିଲା । ଏତେ-ବେଳକୁ ତାଙ୍କର ଛୁଟି ସରିଆସିଲା । ସେ ଫେରିଯାଇ ସିକନ୍ଦରା-ବାଦର ତାଙ୍କର ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେଲେ ।

ସିକନ୍ଦରାବାଦରେ ପହଞ୍ଚି ସେ ପୁନର୍ବାର ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିଲେ । ସେତେବେଳକୁ ଜୁନ୍ ମାସ । ବର୍ଷାର ଦେଖାନାହିଁ । ଖୁବ୍ ଗରମ ହେଉଥାଏ । ଏତେ ଗରମରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଖୁବ୍ କଷ୍ଟ ହୁଏ । ପବନ ହେଲେ ମଶାଗୁଡ଼ିକ ଉଡ଼ିଯିବାର ଭୟ ଥିବାରୁ ସେ ପଙ୍ଖା ବ୍ୟବହାର କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଏତିକି-ବେଳକୁ ତାଙ୍କର ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ରଟି ଖରାପ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଆଉ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଯନ୍ତ୍ର ପାଇବା ଅସମ୍ଭବ । ତଥାପି ମଧ୍ୟ ସେ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିଶ୍ରମ କରନ୍ତି ।

ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ପନ୍ଦର ତାରିଖ ଦିନ ରସ୍‌ଙ୍କର ଜଣେ ସହକାରୀ ଗୋଟିଏ ମଶା ନେଇ ତାଙ୍କୁ ଦେଲେ । ସେ ମଶାଟିକୁ ଦେଖି ଜଙ୍ଗଲରେ ଏହି ଜାତିର ମଶା ଦେଖିଥିବାର ଜାଣିପାରିଲେ ।

ପରଦିନ ସେହି ଜାତୀୟ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ମଶା ଧରାଗଲେ । ଉପନ-ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ମଶାଗୁଡ଼ିକ ପରୀକ୍ଷା କଲେ । ମାତ୍ର କିଛି ଜଣା-ଗଲନାହିଁ । କେବଳ ଦୁଇଟି ମଶା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ମଶା-ଗୁଡ଼ିକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିପାରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କିଛି ଜଣା ନ ପଡ଼ିବାରୁ ହତାଶ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ଏତେବେଳକୁ ସେ ପ୍ରାୟ ଏକହଜାର ବିଭିନ୍ନ ଜାତୀୟ ମଶା ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ତାଙ୍କର ଆଉ ଆଶା ନ ଥାଏ । କଠିନ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ସେ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡ଼ିଥାନ୍ତି । ସେ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରେ ଲେଖିଛନ୍ତି—"ଅଗଷ୍ଟ କୋଡ଼ିଏ ତାରିଖ ଦିନ ଆଉ ଦୁଇଟି ମଶା ଥାଆନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ମଶାମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ମୋର ବହୁତ କାର୍ଯ୍ୟ ବାକି ଥାଏ । ଉପରଓଳି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ଏହି ମଶା ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇ ନ ଥିଲି । ସେତେବେଳକୁ ମୋର ଚକ୍ଷୁ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା । ଏହାପରେ ତାଗଯୁକ୍ତ ସପ୍ତମ ମଶାଟି ସଫଳତାର ସହିତ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ କରିଥିଲି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସେଲ ଖୋଜିଲି, କିନ୍ତୁ ନ ପାଇ ନିରାଶ ହେଲି । ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ମଶାଟିର ପେଟ ଦେଖି ନ ଥିଲି । ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଖୋଜିବା ଛାଡ଼ିଦେବି ବୋଲି ସ୍ଥିର କଲି, ଠିକ୍ ସେତିକବେଳେ ଗୋଟିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ଗୋଲାକାର ସେଲ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲି । ସ୍ୱତଃପ୍ରବୃତ୍ତ ହୋଇ ମୁଁ ଭାବିଲି ଯେ, ଏହା ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଜିନିଷ । ଆହୁରି ଭଲ ଭାବରେ ଦେଖିବା ଫଳରେ ସେହିପରି ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିଏ ଦେଖାଗଲା । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୋଟିଏ ସେଲ ଉପରେ ଲେନ୍ସକୁ ସାବଧାନ ସହକାରେ ରଖିଲି ଏବଂ ଦେଖିଲି ଯେ, ଏହା ଭିତରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର କଳାଦାନା ପରି ଜିନିଷ ଅଛି, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ କି ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜୀବାଣୁ ପରି । ସେହି ମଶା ଭିତରେ ମୁଁ ବାରଟି ସେଲ ଗଣିଥିଲି, କିନ୍ତୁ ମୁଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଏପରି

କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବାରୁ ଏବଂ ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ସ୍ୱଚ୍ଛାଣ ହୋଇଥିବାରୁ ସେତେବେଳେ ଏହି ଜନିଷ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ମୂଲ୍ୟ ବୁଝି ପାରି ନ ଥିଲି ।”

ରୋନାଲ୍‌ଡ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ଓ ବିଶ୍ରାମ ନେବାପାଇଁ ସେ ଶୋଇବାକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଏହି ଘଟଣାର ପର ଦିନ ସେ ଅନ୍ୟ ମଶାଟିକୁ ପରୀକ୍ଷା କଲେ । ଜୀବାଣୁଗୁଡ଼ିକ ମଶା ପେଟରେ ଥିଲେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ଆଉ ଟିକିଏ ବଡ଼ ଦେଖାଯାଉ-ଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ନିଶ୍ଚିତଭାବେ ଜାଣିପାରିଲେ ଯେ, ମଶା ମ୍ୟାଲେରିଆର ବାହକ । ଜୀବାଣୁଗୁଡ଼ିକ କିପରି ମଶାଦ୍ୱାରା ସୁସ୍ଥ ଶରୀରରେ ପ୍ରବେଶ କରୁଛନ୍ତି—ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ତାଙ୍କ ମନରେ ଉଦୟ ହେଲା । ସେ ଅନୁମାନ କଲେ ଯେ, ଅଳ୍ପ କେତେଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ଜଣା ପଡ଼ିଯିବ । ତାଙ୍କର ଏହି ଆବିଷ୍କାର ଡାକ୍ତର ପ୍ୟାଟ୍ରିକ୍ ମାନ୍‌ସନ୍‌ଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ନିମିତ୍ତ ଭାବିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ବମ୍ବେ ଯିବାପାଇଁ ଆଦେଶ ମିଳିଲା । ତେଣୁ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଗଲା ।

ସେ ବମ୍ବେ ଯାଇ ତାଙ୍କର ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦାନ କଲେ । ଗବେଷଣା କରିବାପାଇଁ ଏଠାରେ ତାଙ୍କୁ ଆଉ ସମୟ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଫଳତଃ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ ରହିଲା ।

କିଛିଦିନ ପରେ ସେ ଗବେଷଣା ଶେଷ କରି ମ୍ୟାଲେରିଆ ରୋଗର କାରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରନ୍ତି । ଜୀବାଣୁଗୁଡ଼ିକ ମଶା ପେଟରେ ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । ମଶା କୌଣସି ଲୋକକୁ କାମୁଡ଼ିଲେ, ତାର ମୁହଁ ଦେଇ ଜୀବାଣୁଗୁଡ଼ିକ ମାନବ ଶରୀରରେ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତି ।

ଏହିପରି ଭାବେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ସୁସ୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତି ମ୍ୟାଲେରିଆ ରୋଗରେ ପଡ଼େ । କେବଳ ଗୋଟିଏ ରକମର ମଶା ମ୍ୟାଲେରିଆ ରୋଗର ବାହକ । ସେଇଟି ହେଉଛି—ଆନୋଫେଲିସ୍ (Anopheles) । ପରେ ସେ ଜାଣି ପାରିଥିଲେ ଯେ, କେବଳ ସ୍ତ୍ରୀ ଆନୋଫିଲିସ୍ କାମୁଡ଼ିଲେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ହୁଏ । ପୁରୁଷ ଆନୋଫିଲିସ୍ର ତଳ ପାଟି ନ ଥିବାରୁ, ତାହା ମଣିଷକୁ କାମୁଡ଼ି ପାରେ ନାହିଁ । ସ୍ତ୍ରୀ ମଶା ମଣିଷକୁ କାମୁଡ଼ି, ଜୀବାଣୁଗୁଡ଼ିକ ସୁସ୍ଥ ଶରୀରରେ ପ୍ରବେଶ କରାଏ । ଏହି ମଶା ରକ୍ତ ଖାଇ ଜୀବନଧାରଣ କରେ । ରସ୍ ଏହା ସବୁ ଜାଣିପାରି ଆନନ୍ଦରେ ବିହ୍ୱଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ସେ ନିଜେ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲେଖିଛନ୍ତି—"ଏହିପରି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଗୋଟିଏ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଜଣେ କିମ୍ବା ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ଆସିଥାଏ । ବକ୍ତା, ବିଜେତା ଓ ରାଜନୈତିକମାନଙ୍କୁ (Statesman) ବିଜୟ ହେତୁ ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦ ମିଳିଥାଏ, ଏପରି ଆନନ୍ଦ ତାହା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ । କାରଣ, ଏହା ଫଳରେ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧିତ ହୁଏ, ତାହା କୌଣସି କ୍ଷୁଦ୍ର ଜାତିର ସୁବିଧାପାଇଁ ନୁହେଁ । ଏହି ସୁଯୋଗ ସବୁ ଲୋକଙ୍କପାଇଁ ମିଳିଥାଏ । ଏହି ସୁଯୋଗ କେବଳ ଆଜ-ପାଇଁ ନୁହେଁ, ସବୁ ସମୟପାଇଁ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭବିଷ୍ୟତ ଅତୀତକୁ ଭୁଲି ପାରି ନ ଥାଏ ।" ରୋନାଲ୍ଡଙ୍କର ଏହି କଥା ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ ସତ୍ୟ । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱୀୟ ସାଧନା ବଳରେ ମାନବ ଜାତିକୁ ରୋଗ ହାତରୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତି, ସେ ମାନବ ସମାଜରେ ପୂଜ୍ୟ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ତାଙ୍କର ସମ୍ମାନ ନିଶ୍ଚୟ ଅଧିକ ।

ଗ୍ରୀଷ୍ମପ୍ରଧାନ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଆନୋଫିଲିସ୍ ମଶା ନଈ, ନାଳ ପ୍ରଭୃତିରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଯେଉଁ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ପାଣି

ଜମା ହୋଇ ରହେ, ସେଠାରେ ମଶାମାନେ ଜନ୍ମ କରିବାପାଇଁ ସୁବିଧା ପାଇଥାନ୍ତି । ତେଣୁ ଏହିସବୁ ସ୍ଥାନରୁ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ କରିବାର ସୁବିଧା କରିଦେଲେ, ମଶାମାନଙ୍କର ବଂଶ ଲୋପ ହେବ । ଫଳରେ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥାନରୁ ମ୍ୟାଲେରିଆର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ କମିଯିବ ।

ଏହି ସ୍ମରଣୀୟ ଆବିଷ୍କାରର ଦୁଇ ବର୍ଷ ପରେ ଭାରତୀୟ ମେଡ଼ିକାଲ ସର୍ଭିସରୁ (Indian Medical Service) ଅବ୍ୟାହତି ନେଇ ରୋନାଲ୍ଡ ବିଲାତ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କଲେ । ଲିଭର୍‌ପୁଲଠାରେ ଅବସ୍ଥିତ ସ୍କୁଲ ଅଫ୍ ଟ୍ରପିକାଲ ମେଡ଼ିସିନ୍‌ରେ (School of Tropical Medicine) ଲେକ୍‌ଚରର ବା ବକ୍ତାଭାବରେ ଯୋଗଦାନ କଲେ । ପରେ ସେ ଲିଭର୍‌ପୁଲ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅଧ୍ୟାପକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଖ୍ରୀ: ୧୯୧୩ ରେ ବିଲାତର ପ୍ରସିଦ୍ଧ କିଙ୍ଗସ୍ କଲେଜରେ ଯୋଗଦାନ କଲେ ।

ରୋନାଲ୍ଡଙ୍କର ଆବିଷ୍କାର ଡାକ୍ତର ଏବଂ ବୈଜ୍ଞାନିକ ମହଲରେ ଚହଳ ପକାଇଦେଲା । ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ବୁଝିପାରିଲେ । ଖ୍ରୀ: ୧୯୦୨ ରେ ତାଙ୍କର ଏହି ଆବିଷ୍କାର ନିମିତ୍ତ ସେ ନୋବେଲ ପ୍ରାଇଜ ପାଇଲେ । ଖ୍ରୀ: ୧୯୧୧ ରେ ସମ୍ରାଟ ପଞ୍ଚମଜର୍ଜ ତାଙ୍କୁ ନାଇଟ୍ (K.C.B.) ଉପାଧିରେ ଭୂଷିତ କଲେ ।

ପ୍ରଥମ ପୃଥିବୀ ମହାଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ । ରୋନାଲ୍ଡ ଯୁଦ୍ଧ ବିଭାଗରେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଉପଦେଷ୍ଟା ଭାବେ ଯୋଗଦାନ କଲେ । ତାଙ୍କର ଉପଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଗଲା । ଫଳରେ ଅନେକ ସୈନିକ ମୃତ୍ୟୁ କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଲେ । ଯୁଦ୍ଧ ସରିଗଲା ଏବଂ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ନିମିତ୍ତ ସେ ଆଉ ଏକ ଉପାଧିରେ (K.C.M.G.) ଭୂଷିତ ହୁଅନ୍ତି । ବିଲାତ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନେକ

ବିଦେଶୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ରୋନାଲ୍‌ଡଙ୍କର ଆବିଷ୍କାରପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ମାନଜନକ ଉପାଧି ଦେଲେ ।

ରସ୍ ମ୍ୟାଲେରିଆ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗବେଷଣା କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅବସର ସମୟରେ ସାହିତ୍ୟ ଆଲୋଚନା କରୁଥିଲେ । ସେ ଗୋଟିଏ କବିତା ବହି ଏବଂ ଉପନ୍ୟାସ ଲେଖିଥିଲେ ।

ରୋନାଲ୍‌ଡ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ଥାଇମଧ୍ୟ ମ୍ୟାଲେରିଆ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିୟମିତ ଗବେଷଣା କରୁଥିଲେ । ଦୀର୍ଘ ବର୍ଷ ଗବେଷଣାର ଫଳ ସ୍ୱରୂପ ସେ ଖଣ୍ଡିଏ ଉପାଦେୟ ଓ ବହୁମୂଲ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ଲେଖିଥିଲେ । ଏହି ବହିଟିର ନାମ 'ଦି ପ୍ରିଭେନସନ୍ ଅଫ୍ ମ୍ୟାଲେରିଆ' (The Prevention of Malaria) ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱରରୁ କପରି ରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ହେବ, ତାହା ଥିଲା ଏହି ପୁସ୍ତକର ବିଷୟବସ୍ତୁ । ଜଳାଭୂମି ଓ ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ସ୍ଥାନରେ ମଶାମାନେ ଅଣ୍ଡା ଦେଇଥାନ୍ତି । ଗୃହ ନିକଟରେ ଛୋଟ ମଇଳା ପୋଖରୀ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ଯେଉଁଠାରେ କି ମଶାମାନେ ନିଜର ବଂଶ ବିସ୍ତାର କରିପାରିବେ, ସେଠାରୁ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ କରିବା ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଉପାୟ । ଘର ନିକଟରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଜଙ୍ଗଲ ବା ବୁଦା ଗଛ ରଖିବା ଅନୁଚିତ । ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକ ଓ ପବନ ଘର ମଧ୍ୟରେ ମିଳିଲେ ମଶା ରହିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ମଶୁଆରି ଭିତରେ ଶୋଇଲେ ମଶା କାମୁଡ଼ି ପାରିବେ ନାହିଁ । ମ୍ୟାଲେରିଆରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ରୋଗୀମାନଙ୍କୁ ମଶୁଆରି ବ୍ୟବହାର କରିବାପାଇଁ ରୋନାଲ୍‌ଡ ଉପଦେଶ ଦେଲେ । ଫଳରେ ମଶା ରୋଗୀମାନଙ୍କୁ କାମୁଡ଼ି ପାରିବେନାହିଁ ଓ ରୋଗର ବୃଦ୍ଧି ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବ ।

ଗବେଷଣା କରି ଏବଂ ମ୍ୟାଲେରିଆ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପୁସ୍ତକ ଲେଖି ସେ ନୀରବ ରହି ନ ଥିଲେ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ସାହ ସହିତ ରସ୍

ମ୍ୟାଲେରିଆ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରଚାର କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି କାର୍ଯ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ଦେଶବାସୀ ବହୁତ ବିଳମ୍ବରେ ଜାଣିଲେ । କ୍ରମେ ଲୋକମାନେ ରୋନାଲ୍ଡଙ୍କର ଉପଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାପାଇଁ ଉତ୍ସାହ ଦେଖାଇଲେ । ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯାନ ଆରମ୍ଭ କରାଗଲା । ଇଟାଲିରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ପ୍ରାୟ ୧୬୦୦ ଲୋକ ମ୍ୟାଲେରିଆ କବଳରେ ପଡ଼ି ପ୍ରାଣ ହରାଉଥିଲେ । ରୋନାଲ୍ଡଙ୍କର ଉପଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଫଳରେ ମୃତ୍ୟୁ ସଂଖ୍ୟା ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ କମିଗଲା । ଏହି ସଂଖ୍ୟା ୧୬୦୦୦ ରୁ କମି ୧୦୦୦ ରେ ପହଞ୍ଚିଲା । କେବଳ ସାତବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଲା । ସୁଏଜ କେନାଲ ନିକଟରେ ଅବସ୍ଥିତ ଇସ୍‌ମାଲିଆ ନାମକ ସ୍ଥାନରେ ମ୍ୟାଲେରିଆର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରବଳ ଥିଲା । ଅଳ୍ପ କେତେବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ମ୍ୟାଲେରିଆରେ ପ୍ରାଣ ତ୍ୟାଗ କରିବା କଥା ଆଉ ଶୁଣାଗଲା ନାହିଁ ।

ଫର୍ଡିନାଣ୍ଡ ନାମକ ଜଣେ ଫରାସୀ ଲୋକ ପାନାମା କେନାଲ ଖୋଳାଇବାପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ସେ ତାଙ୍କ ସହିତ ପାଞ୍ଚ ଶହ ଲୋକ ନେଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ଯାଇଥିଲେ, ମାତ୍ର ସେମାନେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱରରେ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହିହେଲେ ବଞ୍ଚିଲେ ନାହିଁ । ଏହାପରେ କେନାଲ ଖୋଳାକାର୍ଯ୍ୟ ଅନେକ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବନ୍ଦ ରହିଲା । ରୋନାଲ୍ଡଙ୍କର ଆବିଷ୍କାର ପରେ ପାନାମା କେନାଲ ଖୋଳା ହେବାର ଆୟୋଜନ କରାଗଲା । କ୍ରମେ ପାନାମା ଅଞ୍ଚଳ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଲୋପ ପାଇଲା ଓ ନିର୍ବିଘ୍ନରେ କେନାଲ ଖୋଳାଗଲା । ଆଜି ଆମେରିକାରେ ପାନାମା ଏକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ଅଞ୍ଚଳ ।

ଖ୍ରୀ: ୧୯୨୬ ରେ ପଟନ୍ହିଥଠାରେ (Putneyheath) ରସ୍ ଇନ୍‌ଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ Ross Instrtute) ସ୍ଥାପନ କରାଗଲା । ଗ୍ରୀଷ୍ମାଞ୍ଚଳୀୟ ରୋଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗବେଷଣା କରିବା ଏହି ଇନ୍‌ଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍‌ର କାର୍ଯ୍ୟ ।

ମ୍ୟାଲେରିଆର ଉତ୍ପତ୍ତି ଓ ଏହାର କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତ ଉପାୟ ଜଣାଗଲା । ତଥାପି ଲୋକମାନେ ଏହି ରୋଗରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାପାଇଁ ମନଯୋଗ ଦେଉନାହାନ୍ତି । ଆଜି ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ବ୍ୟକ୍ତି ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱରରେ ପଡ଼ି ପ୍ରାଣ ହରାଉଛନ୍ତି ।

ମ୍ୟାଲେରିଆ ବିରୁଦ୍ଧରେ ରସ୍‌ଙ୍କର ଅଭିଯାନ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ଏହି ଜ୍ୱର କିପରି ଭାବେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରେ, ତାହା ସେ ଜାଣିଥିଲେ, ତେଣୁ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଲୋପକରିବାପାଇଁ ସେ ବଦ୍ଧପରିକର ହେଲେ । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ସେ ଏଥିପାଇଁ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ କରି-ଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଗବେଷଣାର ପ୍ରଣାଳୀ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ପୀତ ଜ୍ୱରର କାରଣ ଜଣାଗଲା । ଆମେରିକାର ଡାକ୍ତରମାନେ ଗବେଷଣା କରି ଜାଣିପାରିଲେ ଯେ, ଏକ ଜାତୀୟ ମଶା ପୀତ ଜ୍ୱର ଜୀବାଣୁର ବାହକ । ରସ୍‌ଙ୍କ ଆବିଷ୍କାର ଫଳରେ ପୀତ ଜ୍ୱରର କାରଣ ଜଣାଗଲା । ସେ ନିଜେ ମଶାମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ବାହାରିଲେ । ଏଥିପାଇଁ ସେ ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳ ଭ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । କିପରି ଭାବେ ମଶାମାନଙ୍କୁ ନିପାତ କରିହେବ ସେଥିପାଇଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଉଥିଲେ । 'ସିଏରାଲିଅନ୍' (Sierraleone) ନାମକ ସ୍ଥାନ 'ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗମାନଙ୍କର କବର' ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି । ଏହି ସ୍ଥାନରେ ମଶାମାନଙ୍କ ଦୌରାତ୍ମ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବେଶୀ । ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ମ୍ୟାଲେରିଆରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିବା ହେତୁ ଏହି ସ୍ଥାନର

ନାମକରଣ ଏପରି ଭାବେ କରାଯାଇଥିଲା । ସିଏଲନ୍‌ଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ରସ୍ ଠିକ୍ କରି ସେଠାକୁ ଯାତ୍ରା କଲେ । ସେ ଏହି ବିଷୟରେ ସେଠାର ଲୋକଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କଲେ । ମଶାମାନଙ୍କ ବଂଶ ଲୋପ କରିବାପାଇଁ ସ୍ୱୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସ୍ଥିର କରି କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ଜଳାଭୂମି ଓ ନାଳମାନଙ୍କରୁ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ କରାଗଲା । ସହର ମଧ୍ୟରେ ଜମି ରହିଥିବା ଆବର୍ଜନା ପରିଷ୍କାର ହେଲା । ମଶା ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ସୁବିଧା ପାଇଲେ ଅଣ୍ଡା ଦେଇଥାନ୍ତି । ସହର ଭିତରେ ଅନେକ ଖୋଲା ଓ ଭଙ୍ଗା ବାକ୍ସ, ଟିଣ, ବୋତଲ ପ୍ରଭୃତି ପଡ଼ିଥିଲା । ବର୍ଷାଦିନରେ ଏହା ମଧ୍ୟରେ ପାଣି ଜମି ରହୁଥିଲା । ଫଳରେ ମଶାମାନଙ୍କୁ ଅଣ୍ଡା ଦେବାପାଇଁ ଖୁବ୍ ସୁବିଧା ହେଉଥିଲା । ଚଞ୍ଚଳ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଗେଇନେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରୋନାଲ୍‌ଡ ଲୋକ ନିଯୁକ୍ତ କରି ଏହିସବୁ ଜିନିଷ ନେଇ ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ପକାଇଦେଲେ ଅଳ୍ପ କେତେଦିନ ଭିତରେ ସହରଟି ସଫାସୁତୁରା ହୋଇଗଲା । ପାଣି ଓ ଆବର୍ଜନା ଜମି ନ ରହିବାପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା । ଫଳରେ କେତେ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସେହି ସହରରୁ ମ୍ୟାଲେରିଆ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଲୋପ ପାଇଗଲା । ଆଜି ସେହି ସହରଟି ଏକ ଜନାକୀର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳ ।

ଏହି ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ମଧ୍ୟ ସେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ହେତୁ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଅନେକ ପରିମାଣରେ କମି ଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କ ଜୀବନର ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଏହି ରୋଗର ପ୍ରତିକାର ନିମନ୍ତେ ଯତ୍ନ କରିଥିଲେ ।

ମ୍ୟାଲେରିଆ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗବେଷଣା କରିବାପାଇଁ ପୃଥିବୀର ଅନେକ ଦେଶର ଲୋକମାନେ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ । ସେହି ଅର୍ଥ

ସାହାଯ୍ୟରେ 'ରସ୍ ଇନ୍‌ଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଏଣ୍ଡ ହସପିଟାଲ ଫର୍ ଟ୍ରପିକାଲ ଡିଜିଜେସ୍' (Ross Institute & Hospital for Tropical Diseases) ସ୍ଥାପିତ ହୁଏ । ପରେ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ନାମ ବଦଳି 'ଲଣ୍ଡନ ସ୍କୁଲ ଅଫ୍ ହାଇଜିନ୍ ଏଣ୍ଡ୍ ଟ୍ରପିକାଲ ମେଡ଼ିସିନ୍ (London School of Hygiene and Tropical Medicine) ହେଲା । ଏହିଠାରେ ଆଜିକାଲି ମଧ୍ୟ ଗ୍ରୀଷ୍ମାଞ୍ଚଳୀୟ ରୋଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗବେଷଣା କରିବାପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଦେଶର ଲୋକମାନେ ସୁଯୋଗ ପାଉଅଛନ୍ତି ।

ଏକ ଦୀର୍ଘ କର୍ମମୟ ଜୀବନଯାପନ କରି ରୋନାଲ୍‌ଡ ରସ୍ ପଞ୍ଚସ୍ତରୀ ବର୍ଷ ବୟସରେ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କଲେ । ମୃତ୍ୟୁ ସମୟକୁ ସେ ପୃଥିବୀ ବିଖ୍ୟାତ ହେବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିପାରିଥିଲେ । ଏହି ବିଖ୍ୟାତ ଆବିଷ୍କାରକ ସ୍ୱୀୟ ଜୀବନବ୍ୟାପୀ ମ୍ୟାଲେରିଆ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯାନ ଚଳାଇ କେତେକ ପରିମାଣରେ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଆଶା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସଫଳ ହୋଇପାରି ନ ଥିଲା । ଲୋକମାନେ ମନପ୍ରାଣ ଦେଇ ଏହି ରୋଗ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରି ନ ଥିଲେ ।

ଯେଉଁଦିନ ସେ ତାଙ୍କର ଗବେଷଣାରେ ସଫଳତା ଲାଭ କରିଥିଲେ, ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱର କିପରି ହୁଏ ତାର କାରଣ ଜାଣି ପାରିଥିଲେ, ସେହି ଦିନଟି ତାଙ୍କ ଜୀବନର ସ୍ମରଣୀୟ ଦିବସ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ସେ ଅଗଷ୍ଟ କୋଡ଼ିଏ ତାରିଖକୁ 'ମସ୍‌କୁଇଟୋ ଡେ' Mosquito Day ବୋଲି କହୁଥିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ସେ ଏହି ଦିନଟି ପାଳନ କରୁଥିଲେ । ରୋନାଲ୍‌ଡଙ୍କର ଆବିଷ୍କାର ଫଳରେ ଏକ ପ୍ରଧାନ ରୋଗର କାରଣ ଜଣାଗଲା । ମ୍ୟାଲେରିଆର

କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାପାଇଁ ଉପାୟମାନ ସ୍ଥିର କରାଗଲା । ଆଜ ମ୍ୟାଲେରିଆରେ ମୃତ୍ୟୁ ସଂଖ୍ୟା ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା ଯଥେଷ୍ଟ କମ୍ । ଯେଉଁ ଦିନଟି ସେ ନିଷ୍ଠାପର ଭାବେ ପାଳନ କରୁଥିଲେ, ସେହି ଦିନଟି ପାଳନ କରିବା ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେବା ବିଧେୟ । ଆଜି ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ମ୍ୟାଲେରିଆ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଲୋପ ପାଇନାହିଁ । ଏବେ ବି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ମ୍ୟାଲେରିଆରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ଅସହାୟ ଭାବେ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ଏହି ସ୍ମରଣୀୟ ଅଗଷ୍ଟ କୋଡ଼ିଏ ତାରିଖରେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିବା ଉଚିତ ଯେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକ ତାର ପାରୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚେଷ୍ଟାକରି ମ୍ୟାଲେରିଆ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ।

ମ୍ୟାଲେରିଆ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବା ହେତୁ ରୋନାଲ୍ଡ ଚିରଶଂସନୀୟ, କିନ୍ତୁ ମ୍ୟାଲେରିଆ ମାନବ ଜାତିର ଏକମାତ୍ର ଶତ୍ରୁ ନୁହେଁ । ଆହୁରି ଅନେକ ରୋଗ ଅଛି, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ମ୍ୟାଲେରିଆ ପରି ମାରାତ୍ମକ । ଏହି ସବୁ ରୋଗ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯାନ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡାକ୍ତର ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ଆଜକୁ ଶହେ ବର୍ଷ ତଳେ, ବହୁତ ଲୋକ ମ୍ୟାଲେରିଆରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରାଣ ହରାଉଥିଲେ । ରୋନାଲ୍ଡ ରସ୍‌ଙ୍କ ଆବିଷ୍କାର ହେତୁ ଏହି ରୋଗର କାରଣ ଜଣାଗଲା । ଲୋକମାନେ ମ୍ୟାଲେରିଆରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ଆଜି ମ୍ୟାଲେରିଆରେ ମୃତ୍ୟୁ ସଂଖ୍ୟା ଯଥେଷ୍ଟ କମିଯାଇଛି । ରୋନାଲ୍ଡଙ୍କର ଆବିଷ୍କାର ଫଳରେ ପୃଥିବୀର ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ ମ୍ୟାଲେରିଆ କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଅଛି । ପୂର୍ବେ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନ ମଶାମାନଙ୍କର

କ୍ରୀଡ଼ାସ୍ଥଳୀ ଥିଲା, ତାହା ଆଜ ମାନବର କ୍ରୀଡ଼ାସ୍ଥଳୀରୂପେ ପରିଗଣିତ ।

ରସ୍‌ଙ୍କ ଗବେଷଣାର ଫଳ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗାଇବା ସାରା ମାନବଜାତିର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ପରସ୍ପର ବିବାଦ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ମ୍ୟାଲେରିଆ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯାନ ଆରମ୍ଭ କରିବା ସର୍ବାଦୌ ଆବଶ୍ୟକ । ଦେଶ ଦେଶ ଭିତରେ ଯୁଦ୍ଧ ନ କରି ମଶାମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା କରାଗଲେ ରୋନାଲ୍‌ଡଙ୍କର ଆଶା କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ ହେବ । ମାନବ ଜାତି ମ୍ୟାଲେରିଆ କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବ ।

ରୋନାଲ୍‌ଡଙ୍କର ଜୀବନ ସାର୍ଥକ ଅଟେ । ଏପରି ସୁପୁତ୍ର ପାଇବା ଖୁବ୍ କମ୍ ଲୋକଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ଘଟିଥାଏ । ଭଗବାନ କରନ୍ତୁ ଭାରତରେ ଏପରି ସୁପୁତ୍ର ଜନ୍ମ ହୋଇ ସ୍ୱୀୟ ଜନ୍ମଭୂମିର ଗୌରବ ବୃଦ୍ଧି କରନ୍ତୁ । ମାନବ ଜାତି ରୋଗମୁକ୍ତ ହୋଇ ସୁଖରେ ବାସ କରୁ ଏହା ଥିଲା ରସ୍‌ଙ୍କର ଅନ୍ତରର ଇଚ୍ଛା । ସେହି ମହାପୁରୁଷଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ସଫଳ ହେଉ ।

ମହାତ୍ମା ରୋନାଲ୍‌ଡ ରସ୍ ମାନବ ଜାତିର ଅଶେଷ କଲ୍ୟାଣ ସାଧନ କରିଛନ୍ତି । ମାନବ ଜାତି ତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ୱୀୟ ଅନ୍ତରର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଜଣାଉଛି ।

